

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 11P/15/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122201720
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pribulová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2022:2122201720.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Zuzanou Pribulovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: S. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. X/XXA, R. - D., dieťa rodičov - matka: S. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. X/XXA, R. - D., a otec: neuvedený, o návrhu starých rodičov - 1. stará matka: Z. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. X/XXA, R. - D., a 2. starý otec: N. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R., t.č. bytom D. X/XXA, R. - D., na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov a o čiastočnom späťvzatí návrhu, takto

rozhodol:

I. Konanie sa v časti zverenia maloletého S. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľovi v 2. rade - starému otcovi **z a s t a v u j e**.

II. Maloletý S. sa **z v e r u j e** do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky v 1. rade - starej matky, ktorá je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný rozvoj maloletého dieťaťa a je oprávnená zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

III. Matka je **p o v i n n á** platiť na maloletého S. výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

IV. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 24.03.2022 bol tunajšiemu súdu doručený návrh navrhovateľov v 1. a 2. rade - starých rodičov zo dňa 21.03.2022, ktorým sa domáhali vo veci samej zverenia maloletého do ich náhradnej osobnej starostlivosti, pričom matka by bola zaviazaná platiť na maloletého minimálne výživné a bola by oprávnená stretávať sa s maloletým po dohode so starými rodičmi.

2. Súčasťou návrhu bol aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v rovnakom znení ako návrh vo veci samej, ktorý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia súd uznesením č.k. 11P/15/2022-18 zo dňa 29.03.2022 zamietol, ktoré uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňom 23.04.2022.

3. Návrh vo veci samej bol odôvodnený tým, že navrhovatelia majú záujem zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého. Je pravdou, že matka maloletého ho sem-tam navštevuje, aj mu kúpi, ale dieťa nemá tú materskú starostlivosť, akú by malo mať. Matka momentálne žije s iným chlapom, s ktorým má dieťa a väčšinu času ona trávi s malou I. Stále bývanie nemajú, tak chodia z podnájmu do podnájmu. On nikde nepracuje a matka je na materskej. Záujem matky o maloletého by aj bol, ale je v tom ďalšie dieťa, ktoré má matka s týmto mužom. Navrhovatelia ďalej uviedli, že sa o maloletého

starajú od narodenia, je veľmi citovo na nich viazaný. Idú mu teraz vybaviť aj škôlku, je o neho riadne postarané, má svoju izbu, detské knižky, hračky, všetko, čo dieťa v jeho veku potrebuje. Matka dieťaťa s nimi nebýva, na jeho výživu neprispieva. Navrhovatelia bývajú v rodinnom dome, majú k dispozícii 3-izbový dom, čiže priestoru má dosť. Pediater maloletého je v R.. Návštevy sú realizované výlučne v sprievode starej mamy. Vzhľadom na to, že matka nejaví záujem o starostlivosť o maloletého, rozhodli sa starí rodičia vykonávať starostlivosť o maloletého a žiadajú súd, aby vydal navrhovaný rozsudok.

4. Ako dôkazy navrhovatelia pripojili rodný list maloletého a súhlas matky s návrhom.

5. Na pojednávaní dňa 05.05.2022 zbral po predbežnom právnom posúdení veci súdom navrhovateľ v 2. rade - starý otec návrh v časti zverenia maloletého do jeho náhradnej osobnej starostlivosti späť, čo potvrdil svojim podpisom do zápisnice, voči čomu matka a procesný opatrovník na pojednávaní nenamietali, keď uviedli, že súhlasia so zverením maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti výlučne starej matky.

6. Podľa § 29 ods. 1 až 3 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), navrhovateľ môže počas konania zobrať návrh na začatie konania späť, a to celkom alebo sčasti. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. (1) Súd konanie nezastaví, ak sa mohlo začať aj bez návrhu a je potrebné v konaní pokračovať. (2) Súd konanie nezastaví, ak niektorý z účastníkov so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí. (3)

7. Súd v súlade s citovanými ustanoveniami konanie v časti zverenia maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľovi v 2. rade - starému otcovi vo výroku I. rozsudku na základe späťvzatia návrhu zastavil, keď voči tomuto matka a procesný opatrovník nenamietali, pričom nebolo možné ani predpokladať nesúhlas starej matky z vážnych dôvodov, keďže konanie v zastavenej časti sa týka výlučne starého otca, pričom návrh v časti jej osoby tým nebol dotknutý. Súd zároveň nepovažoval za potrebné v konaní týkajúcom sa starého otca pokračovať, keďže mal za to, že vzhľadom na listinné dôkazy nespĺňa potrebné morálne predpoklady na zverenie mu maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti.

8. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi (rodný list maloletého, súhlasné vyjadrenie matky, výsledky el. lustrácie účastníkov v Registri obyvateľov a v Sociálnej poisťovni, výsledky el. lustrácie starých rodičov v Centrálnnej evidencii správnych deliktov a priestupkov, odpisy registra trestov na starých rodičov, Oznámenie Sociálnej poisťovne zo dňa 05.04.2022, Správa ÚPSVaR zo dňa 08.04.2022, Lekárske potvrdenie zo dňa 12.04.2022, výsledky el. lustrácie starých rodičov v živých spisoch, Obžaloba č. 4Pv 289/18/2207-32 zo dňa 08.11.2019, správa z prešetrených pomerov zo dňa 03.05.2022) a výsluchom starého otca a matky, keď pojednával v neprítomnosti starej matky (ktorá mala predvolanie doručené na čl. 18, svoju neprítomnosť ospravedlnila prostredníctvom starého otca starostlivosťou o maloleté dieťa), pričom z vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav:

9. Maloletý býva od svojho narodenia u starých rodičov. Matka žije s partnerom a ich spoločnou maloletou dcérou u matky partnera, ktorej na bývanie prispieva sumou 100,- eur mesačne a v domácnosti starých rodičov sa zdržiava iba sporadicky. Od narodenia starostlivosť o maloletého zabezpečujú starí rodičia, pričom procesný opatrovník prešetril pomery v ich domácnosti a nezistil žiadne nedostatky. Z výsledku elektronickej lustrácie starej matky v Centrálnnej evidencii správnych deliktov a priestupkov a z Odpisu registra trestov vyplýva, že starú matku je možné považovať za bezúhonnú. Podľa lekárskej správy zo dňa 12.04.2022 je stará matka zdravotne spôsobilá zabezpečovať starostlivosť o maloleté dieťa. Stará matka poberá starobný dôchodok vo výške 219,70 eura. Žije v prenajatom rodinnom dome s výškou nájomného v sume 250,- eur mesačne. Maloletý je zatiaľ doma, pričom od septembra 2022 by mal začať navštevovať materskú školu; krúžky nenavštevuje; jeho zdravotný stav je dobrý. Matka maloletého je na rodičovskej dovolenke s maloletou dcérou, pričom poberá rodičovský príspevok vo výške 280,- eur mesačne. Partner matky je vo výkone trestu odňatia slobody, pričom na maloletú ničím neprispieva. Matka má náklady na telefón vo výške asi 20,- eur mesačne; nemá žiadne poisťky, pôžičky ani úvery; nevlastní žiadne nehnuteľnosti ani motorové vozidlá.

10. Podľa § 44 ods. 1 až 4 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine (ďalej len „ZR“), náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba naväzujúcich a vzájomne sa

podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. (1) Náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím. (2) Náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť. (3) Súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa. (4)

11. Podľa § 45 ods. 1 ZR, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

12. Podľa § 45 ods. 2 ZR, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

13. Podľa § 45 ods. 3 ZR, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

14. Podľa § 45 ods. 4 ZR, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

15. Podľa § 45 ods. 7 ZR, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

16. Podľa § 45 ods. 8 ZR, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

17. Podľa § 46 ods. 1 a 2 ZR, maloleté dieťa možno zveriť do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželom. (1) Maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti jednému z manželov so súhlasom druhého manžela. (2)

18. Podľa § 54 ods. 1 ZR, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

19. Podľa § 81 ods. 1 ZR, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochranej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

20. Podľa § 62 ods. 1, 2 a 3 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. (1) Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. (2) Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. 13) (3)

21. Podľa § 76 ods. 1 ZR, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

22. V konaní mal súd za preukázané, že rodičia maloletého nemôžu zabezpečovať starostlivosť o maloletého, pretože otec v rodnom liste maloletého nie je uvedený a matka sa o maloletého od narodenia nestará, ale starostlivosť o maloletého prenechala starým rodičom a ona sa stará iba o maloletú dcéru. Keďže náhradná osobná starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou, súd dospel k záveru, že v najlepšom záujme maloletého bude jeho zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, v domácnosti ktorej maloletý žije od narodenia. Stará matka spĺňa všetky požiadavky kladené na osobu, ktorej môže byť maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti v zmysle § 45 ods. 1 ZR, keďže má trvalý pobyt na území SR, je plne spôsobilá na právne úkony, je bezúhonná a zdravotne spôsobilá, pričom zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa, keď medzi starou matkou a maloletým je vyvinutý silný citový vzťah. Manžel navrhovateľky v 1. rade (starý otec) so zverením maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky súhlasil, čím bol splnený predpoklad stanovený § 46 ods. 2 ZR. Z uvedených dôvodov súd preto vyhodnotil zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky ako v celom rozsahu súladné so záujmom maloletého. Z uvedeného dôvodu súd vo výroku II. rozsudku zveril maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, ktorá bude povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého v rovnakom rozsahu, ako by ju vykonávali rodičia, a súčasne je oprávnená zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

23. Súd zároveň vo výroku III. rozsudku uložil matke maloletého povinnosť platiť na maloletého minimálne výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona (v súčasnosti 29,87 eura) so splatnosťou do 20. dňa v mesiaci vopred. Pri určení výšky výživného súd musel prihliadať na skutočnosť, že matka maloletého je na rodičovskej dovolenke s dcérou, ku ktorej má tiež vyživovaciu povinnosť, pričom má príjem iba vo forme rodičovského príspevku v sume 280,- eur mesačne. Z uvedeného dôvodu tak bolo možné zaviazat' matku iba minimálnym výživným, ktoré je povinný platiť každý rodič v zmysle § 62 ods. 3 ZR bez ohľadu na schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Stanovenie vyživovacej povinnosti matky tak, ako je to uvedené v ustanovení § 62 ods. 3 ZR, bude zohľadňovať ďalšie zvyšovanie sumy životného minima a od toho sa odvíjajúcu výšku výživného.

24. S poukazom na všetko vyššie uvedené súd vo výroku III. rozsudku uložil matke maloletého v súlade s § 81 ods. 1 ZR povinnosť platiť na maloletého výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne so splatnosťou do 20. dňa v mesiaci. Stanovené výživné je matka povinná v zmysle § 45 ods. 8 ZR uhrádzať príslušnému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

25. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

26. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

27. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd v zmysle § 52 CMP, keď vo výroku IV. rozsudku rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pretože v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 355 ods. 1 CSP, § 59 ods. 1 CMP), avšak odvolanie podané zo strany matky, starého otca a procesného opatrovníka by nebolo právne účinné, pretože títo sa práva podať odvolanie výslovne vzdali do zápisnice na súde po vyhlásení rozhodnutia.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní to, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku v prípade výživného alebo návrhom na súdny výkon rozhodnutia v prípade styku.